No. 1062 Zaterdag 30 April 1904. 21ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 29 April.

De Tentoonstelling.

Met alle recht zoude men zich mogen verwonderen over de houding der „Amigoe di Curaçao," indien zij nog langer voortging met zwijgen, indien zij nog langer bleef wachten, wat er nu ook eens door anderen gedaan zal worden om onze koloniale tentoonstelling meer populair te maken.

Het was in de laatste maanden, alsof er volstrekt geen tentoonstelling moest gehouden worden; men zag, of hoorde er zoo goed als niets van.

Bij de laatste gecombineerde vergadering van het Bestuur der Cur. Maatij en de verschillende commissien" hoorde men al bitter weinig van deelneming

Men was, waarlijk, geneigd te gaan wanhopen niet slechts aan het succès, maar zelfs aan de mogelijkheid der tentoonstelling.

EN TOCH ZAL DE TENTOONSTELLING GEOPEND WORDEN OP 23 MEI a. s.

Dit is een kloek en flink besluit. Nadat het plan om hier een algemeene koloniale tentoonstelling te houden wijd en zijd was bekend gemaakt, ook in het buitenland, nadat van verschillende personen geldelijke steun was ontvangen, kon men niet meer aan terugtreden denken. De eer onzer Kolonie was er mede gemoeid.

Het ware toch al te belachelijk geweest aan de onderscheidene beschermers te schrijven, dat hun gave niet kon worden aangenomen, omdat het plan niet doorging bij gebrek aan medewerking in de kolonie zelve.

Buitenlanders helpen ons, wij zelven spotten en lachen — en beproeven niets.

Geen wonder, dat er niets tot stand komt als niemand iets uitvoert.

Thans echter, nu het besluit genomen is, dat de tentoonstelling toch zal plaats hebben, ondanks de tot dusverre geringe medewerking, thans meenen wij te moeten wijzen op de ernstige gevolgen, die het mislukken der tentoonstelling na zich kan sleepen.

En dit doen wij, tot aanmoediging der weinigen getrouwen, tot opwekking van hen, die het nog niet aandurfden.

Men moge denken over de tentoonstelling, zooals men wil, gereedelijk zal men toch moeten toestemmen, dat wij thans verplicht zijn te zorgen, dat de tentoonstelling zoo goed mogelijk slage.

De tentoonstelling, immers, is een koloniale tentoonstelling van Curaçao. Eer, of oneer zal vallen op de Kolonie. Naar aanleiding dezer expositie zal men spotten over Curaçao, en het gebrek aan energie wederom lang uitmeten, en opnieuw tot het besluit komen, dat van onze kolonie niets te maken is, of wel, en dit hopen wij van harte, men zal verbaasd staan, dat er op onze eilanden bij zooveel ellende en achteruitgang nog zulk een werkkracht en lust aanwezig is en volgaarne hulp verleenen aan hen, die vol moed zijn, gaarne vooruit willen, maar het zonder steun niet kunnen.

Niet vrij van angst zien wij de gevolgen dezer tentoonstelling tegemoet, en achten daarom het welslagen daarvan werkelijk van algemeen belang.

Waarom wij angstig zijn? Omdat er, voor zooverre wij hebben kunnen bespeuren, zeer weinig sympathie heerscht voor de tentoonstelling en zeer geringe medewerking. En toch zal het oordeel in Nederland en elders zeer gestreng wezen, alsof alle zeilen waren bijgezet, de samenwerking algemeen was en de kritiek gerechtigd tot de verklaring: Tentoonstelling op Curaçao is niet mogelijk.

Indien allen, die het vermochten, hadden medegewerkt, zou het plan meer uitvoerbaar zijn gebleken. Thans moet men bedenken, dat, wat er getoond zal worden, te danken is aan de moeitevolle inspanning van slechts enkelen. Hierop wijzen wij nadrukkelijk om reeds vooruit te protesteeren tegen verkeerde gevolgtrekkingen.

Met een weinig goeden wil kan men echter nog veel voorkomen. Nog is het niet te laat. Dat dan allen, die iets bij kunnen brengen opstaan en zich wenden tot den Secretaris der Cur.-Maatschappij om nog opgaven te doen hunner inzendingen. Er is nog plaats genoeg. Morgen is het eigenlijk de laatste termijn, maar als men zich haast en uiterlijk nog in het begin der volgende week zijn brieven instuurt, zal dit zeker met dankbaarheid worden aanvaard.

Langer echter kan en mag men niet wachten.

De inzendingen moeten nu alle opgeschreven worden, geklassificeerd en genummerd worden. Men moet nu aan het meten en passen in de lokalen en aan de verschillende zalen, overeenkomstig aantal en waarde der voorwerpen een bestemming geven. Men moet aan 't arrangeeren, en sieren en zorgen voor een mooi middelpunt in iedere zaal en voor de clou, het aantrekkingspunt der geheele tentoonstelling in het hoofdgebouw.

Nu begint eerst het volle werk, dat volstrekt niet gemakkelijk is en zeer veel inspanning vordert.

Omdat namelijk de meesten der inzenders nimmer een tentoonstelling hebben bezocht, of geen tijd beschikbaar hebben hun voorwerpen sierlijk en op buitengewone wijze te rangschikken zal de versiering-commissie hoofdzakelijk den vollen last van dit reuzenwerk moeten dragen, waarvan tevens voor een groot gedeelte het succes der tentoonstelling zal afhangen. Hoe meer smaak, variatie, phantasie en vooral hoe meer oordeel om de voorwerpen op hun juiste waarde te schatten en ze in hun volle grootte ten toon te stellen daarbij mede werken, des te zekerder zal het welslagen der geheele tentoonstelling wezen. Ten volle schenken wij ons vertrouwen aan de commissieleden en zijn overtuigd, dat zij hun beste krachten zullen inspannen. Tevens zal het hun moed geven te weten, dat thans het publiek heeft kunnen inzien hoe zwaar hun arbeid is, en daardoor ook in staat hun werk beter te schatten en meer hun belangstelling te toonen.

Maar bovenal hopen wij dat het publiek nog zooveel mogelijk hun last zal verlichten door dezer dagen nog tal van inzendingen op te geven, opdat de heeren ruime keus hebben en een sierlijk geheel kunnen toonen aan Curaçao, dat zeer zeker in grooten getale de tentoonstelling zal komen bezoeken, al ware het alleen maar, om nu eens te zien, wat daar nu van terecht is gekomen.

St. Eustatiaansche Ditjes en Datjes.

Ik ken menschen wier respectieve neuzen feitelijk krullen van louter schik, wanneer ze iets aangenaams, iets pikants, iets voor hun heel wat

Feuilleton.

LOSSE GREPEN

— UIT —

CURAÇAO'S VERLEDEN.

V.

De hongersnood op Curaçao na het beleg van Februari 1804.

15)

Bange kommer en zorg baarde den Commissarissen gedurende dit geheele jaar het gebrek aan levensmiddelen.

Zeer waarschijnlijk was het oogstjaar 1802—1803, en zeer zeker het volgende van 1803—1804 wegens gebrek aan regen hoogst ongunstig geweest (1), dientengevolge had de eigen grond slechts luttel weinig of geen maïs, het eenige voedsel voor de slaven en de mindere klasse, voortgebracht. Overal in den omtrek zwierven de kaperschepen, zoodat van buiten slechts bij groote uitzondering een kleine voorraad levensmiddelen kon worden ingevoerd. Wel is waar veroorloofden de groote rijkdommen van vele goedgezeten burgers de buitensporige prijzen te betalen, doch voor den arbeidenden stand, voor wien „bij deze handel- en neringlooze tijden" niets te verdienen viel, brak een donkere toekomst van honger en gebrek aan.

Reeds den 6^{den} Febr., toen door het beleg vooreerst alle hoop op nieuwen toevoer was afgesneden, verscheen de volgende

PUBLICATIE.

Dat wij met de grootste indignatie vernomen hebben, dat een ijgelijk, hetzij vleeschhouwers of broodbakkers, hun evenmensch op dit tijdstip, waar wij ons in bevinden, den keel als 't waar zoeken toe te binden, met alle vleeschkost en broodkost alsmeede de maïs [welke laatste articul een groote steun voor menigte huishouding is] in een veel hoger prijs te stellen als gewoonlijk was, daar ter contrarij ijder weldenkelijk mensch zich diende te schaamen, ja zelfs in *minder* prijs hunne Eetwaaren moeten verkopen, ten einde eene arme vrouw, wiens man of kinderen ten dienste van hun vaderland zijn, zich kunnen behelpen. En daar al zulks teegenstrijdig is teegen de menschelijkheid en wij als bestuurders van onze goede en wel geïntentioneerden Burgers, zulks dienen te keer te gaan, — zoo is 't, dat wij alle en een ijgelijken, zo slagters als broodbakkers op 't ernstigste verbieden, hun vlees te verkopen duurder als gewoonlijk, op poene van confiscatie hunner bezittingen en bannissement zullende aan een ijder Burger vrijstaan aan ons daarvan kennisse te geven. (2)

Den volgenden dag werd de Heer F. G. H. BEUTNER belast, om het fort *Amsterdam* te proviandeeren en daartoe het aan de *Overzijde* nog voorhanden meel tegen 9 patienjes per vat op te koopen, om te beletten eensdeels, dat het in handen van den vijand zoude vallen, andersdeels dat het door sommige kooplieden tegen woekerwinst zou verkocht worden. Door bemiddeling van den Eerw. Heer JACOBUS SCHENCK, pastoor van de St. Annakerk, kwam BEUTNER in het bezit van 15 vaten tarwemeel; nog 25 vaten werden hem gegeven door den koopman ISAAC JULIAO. Dien dag viel er echter zulk een geduchte kogelregen, dat BEUTNER ternauwernood slaven kon krijgen, om die vaten naar den *Waterkant* te rollen. Daarom stond Commandant EVERTSZ een aantal matrozen van de *Kenau Hasselaar* af, die daags daarna onder luitenant GROENER nog 23 vaten van denzelfden koopman in ontvangst namen en toen het pakhuis van ABRAHAM HENRIQUEZ JULIAO, (3) die in die dagen wachtdienst waarnam in de benedencontrei, openbraken, zich hier nog van 40 vaten meester maakten en ze allen, in plaats van naar het fort *Amsterdam*, bij vergissing (?!) aan boord van hun fregat brachten. (4)

Ná het beleg werd de toestand geenszins beter.

Met den dag werd de voorraad schaarscher. Woekerwinst verlokten velen. Het dreigement van den 6^{den} Februari was nog niet krachtig genoeg.

Den 10^{den} Maart verscheen andermaal een

PUBLICATIE.

Nademaal wij met de uijterste verontwaardiging moeten ondervinden, hoe dat verscheijdene Ingezetenen des Eijlands, niettegenstaande onze daartegen afgekondigde Publicatie de dato 6 febr. deezes jaars, slecht genoeg zijn, hun meel tot zelfs de hooge prijs van dertien en een halve zilveren Patienje te verkoopen, daar en teegendeel anderen eedeler denkenden, in den tijd der beleegering van de Engelschen hun meel teegen neegen zilveren patienjes hebben verkocht, daar anderen hunne Pakhuijzen gesloten hielden en wijgerden hun meel teegen dien Prijs te verkoopen — zo is 't, dat wij tot voorkoming van zodanige kneevelarijen, aan allen en een ijge-

(1) *Requesten* 1804 No. 58 en 60, *Public.* 1804. n°. 26; *Requesten* 1804—1805, No. 33 en 42.

(2) *Public.* 1804, n°. 5.
(3) Dit pakhuis was gelegen tegenover het tegenwoordig St. Thomas-college.

(4) *Berichten* 1804—1806, 17 Nov. en 17 Dec. 1804, *Requesten* 1804, N°, 36, 42 en 80; *id.* 1804—1805, N°. 6.

prettigs lezen, zien, of hooren. In neuzengymnastiek heb ik 't echter nog niet ver gebracht en maar goed ook, anders had ik gevaar geloopen mijn reukorgaan onuitwarbaar te verkrullen bij het lezen van de begrooting voor het jaar 1905.

Dat onheil zou te weeg gebracht zijn door artikel 215 luidend: „Kosten van aanbouw van 'n steiger, idem zooveel."

O, als dat er 'ns doorkwam! Dan:

„Barst los! bezieit U, heilge snaren!
„Want d' arme Bovenwindenaren
„Worden dan niet meer nat door 't schuimende sop
„Want ze hebben 'n wharf van 6000 pop!"

Ja, als dat artikeltje er 'ns doorkwam.

Weet Ge wat 't zeggen wil voor St. Eustatius 'n steiger te bezitten? Vraagt 't den kruitvreters van onze Hollandsche oorlogschepen, die gaarne hun veeg bestaan veil hebben voor Vaderland en Koningin, maar toch allesbehalve er mee gecharmeerd zijn als koloniaal zeewater stijfsel en witsel spoelt uit stijfgestreken uniformen en helwitte schoenen bij 't landen in Oranjebaai.

Vraagt 't den armen reeds zeeziekerigen reiziger die om allen moed te verliezen bij het verlaten van St. Eustatius' gastvrij strand, door 'n flinken pekelstraal begroet, gezouten wordt.

Vraagt 't den planters, of die 't aangenaam vinden dat hun jams, potatoes, etc. etc. kans hebben, al is 't maar door één nukking stortzeetje, óf bedorven te worden óf tenminste veel van hun waarde te verliezen.

Ontvang eens 'n vat Saba-aardappelen, dat 'n zeetje over heeft gehad? Als wie de weerga ze een voor een afwasschen, of zij zijn naar de maan, en dan zijn ze nog maar la, la.

Vraagt eens hoe hartverheffend beter bedeelde Eustatianen 't vinden als ze cargo van Amerika, Holland of Curaçao ontvangen, die drijft. Men kan toch niet alles in blik verpakken.

Je suiker smaakt dan precies als Engelsch zout, je thee als opgewarmd Hollandiawater, je koffie doet je s'nachts van pekelharing droomen, maccaronie en stopverf, rijst en boorzalf zijn ná zoo'n gevalletje synoniem, en je sigaren protesteeren pruttelend tegen lucifer ná lucifer en, op 't laatst in vlam, kunt Ge je er je besten vrind mee uit huis lanceeren. Benzinelucht van 'n tuf tuf is er odeur bij. En hoe je boeken er uitzien, en je modern kopothoedje en zooveel el lint en dat mooie stoffie voor 'n nieuwe japon of 'n Zondagsche jas ná zulk 'n douche, daarover zwijg ik maar liever, ik zou anders nog kolommen vol van kleurige ellende en bittere tegenvallers op dat stramien borduren kunnen.

Zeg J. P. je hyperboliseert, je overdrijft, niet altijd krijgen jullie bootjes die cargo landen of aan boord brengen, zeetjes over.

Volkomen eens, maar men staat toch immer aan de kans bloot, en dat gevaar wordt gereduceerd tot nul door 'n steiger.

Waarom hebben anders alle kleine gehuchies en vlekkies en dorpies op St. Kitts 'n steiger met 'n rooie lantaarn, 'n handlier en 'n zwarten politieagent? Het Engelsche gouvernement is zoo heel scheutig niet, en als 't niet absoluut noodzakelijk was, dan had men zich wel tevreden gesteld Basse Terre alléén met 2 prachtige steigers in voeling te brengen met de buitenwereld.

Ik heb in mijn vlegeljaren bij 'n wrijving van gevoelens of beter bij 'n hoogloopend dispuut eens 'n tamelijk lijvigen tabakspot rakelings langs mijn linkeroor hooren suizen. Op dat gewichtig oogenblik had ik 'n perplex gevoel.

Precies datzelfde gevoel doortintelde mij, toen ik las in den „Amigoe" van 25 Maart ll.: „Over den steiger in de Oranjebaai zwijgen wij maar liever."

Aber warum? Omdat spreken zilver en zwijgen goud is? Neen, mij dunkt, daar zit iets anders achter. In ieder geval zou 't niet kwaad zijn, als de schrijver van dat hoofdartikel „De verhoogde Posten" eens 'n onderzoek in loco kwam instellen. Dat ik in den diepsten schuilhoek van mijn hart het stil verlangen koester, dat er dan bij zijn landing 'n flinke, 'n danige, 'n pootige grondzee staan zal en hem 'n bad bezorgt, zoo intens, zoo kleerdoorborend mogelijk, is 'n wensch zoo niet christelijk, dan toch zeer verschoonbaar.

Mijn idée was over artikel 213 van de begrooting „straatverlichting" ook nog wat van mijn voldoening te luchten, maar l'homme propose et Dieu dispose. Want......

Daar zit me nou vlak voor mijn huissie ['t is Zaterdagavond) 'n vrouw met 'n onsmakelijk drenzend keelgeluid zonder ophouden te kwersen: „Buy sugarcakes, because I want to go home!" Zoo iets zou je 't wanhopig besluit doen nemen ineens den heelen rommel op te koopen, want er behoort heldenmoed toe om onder zulk 'n monotonisch houtzagerig geteem je ideëen op 't papier te werpen.

Laat dit tot excuus dienen voor mijn nu iet of wat geëxalteerd Geditter en Gedatter. Hasta la vista!

J. P.

St. Eustatius, 16 April 1904.

Bevordering der Katoenindustrie.

Een veertigtal fabrikanten gaven gehoor aan den oproep van den heer D. Gelderman te Oldenzaal, W. J. Blijdenstein te Enschede en R. A. De Monchy Jr. te Hengelo, en vergaderden 15 Maart onder voorzitterschap van den heer Blijdenstein te Hengelo, om te overleggen hoe het best met de Regeering en de Kamers van Koophandel kan worden samengewerkt om de katoencultuur in onze koloniën te bevorderen.

De heer D. Gelderman, die het onderwerp inleidde, wees er op, hoe door het drijven der amerikaansche geldmannen de prijs der katoen voor enkele jaren 17 à 18 cent per ½ K. G, in het begin van het vorig jaar 25 à 26 cent, nu was gestegen tot 52 cent per ½ K.G. De gevolgen van zoo'n enorm hoogen katoenprijs voor fabrikanten en arbeiders, dienden zooveel mogelijk tegengegaan en wel door aanplant van katoen in onze koloniën. Spr. had verschillende katoen zoowel uit Oost- als West-Indië ter vergadering meegebracht en betoogde, dat die, hoewel verschillend in qualiteit, een zeer goede grondstof zouden vormen. Het engelsche voorbeeld van „The British Cotton Growing Association" met 100,00 pd. st. vrijwillige bijdragen stelde spreker als een voorbeeld; door met behulp der Regeering zaad te verstrekken, door het geven van inlichtingen en het uitloven van premiën zou de teelt zeer bevorderd kunnen worden.

De heer Blijdenstein meende, dat regeeringshulp een eerste vereischte was, weshalve hij voorstelde tot de Regeering een adres van Kamers van Koophandel of industrieelen te richten, en geen maatschappij te vormen.

Dit laatste wilde juist de heer Gelderman, die in regeeringshulp in deze bedekte bescherming zag; hij wilde de oprichting van een exploratiemaatschappij en deze geldelijk steunen. Na eenig debat werd de volgende motie aangenomen:

„De vergadering van belanghebbenden bij de katoenindustrie op 15 Maart te Hengelo,

„verzoekt het comité in verbinding met de Regeering stappen te doen tot bevordering der katoencultuur in onze koloniën,

„en verklaart zich tot eventueelen moreelen en financieelen steun bereid."

Het voorloopig bestuur werd tot comité benoemd, met het recht zich anderen leden te assumeeren.

Tot zooverre het onzes inziens zeer belangrijk bericht vooral voor onze Bovenwindsche eilanden in „De Tijd" van 18 Maart.

Het comité verklaart zich tot eventueelen moreelen en financieelen steun bereid.

Dat men hiernaar eens onderzoeke en relatie aanknoope. Misschien zullen eenige monsters van het op St. Martin geplante katoen ook welkom wezen en aanleiding zijn dat Holland eens een proef nemen op onze eilanden. Het bericht is reeds oud, wij konden het, helaas, niet vroeger plaatsen. Men mag zich dus wel wat haasten, om niet op het tooneel te verschijnen, als de contracten reeds met anderen zijn aangegaan.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Kerkelijke Berichten.

Zondagmorgen is hier aangekomen Z. D. H. Mgr. F. MARVEZ, bisschop van Maracaibo in gezelschap van zijn secretaris Dr. H. NUNEZ. Denzelfden dag vertrok Z. D. H. weder naar Caracas, waar de verschillende bisschoppen een samenkomst zullen houden.

Mr. Barge.

Begeleid door de Commissieleden kwam Mr. BARGE Zondagmiddag half vier aan boord van de *Philadelphia* om weer naar Venezuela te

---

lijk gelasten, hun meel niet hooger dan teegen voorn. Prijs van neegen zilveren patienje per vat te verkoopen, zullende het aan diegeenen, welke teegen hooger prijs, hetzij een of meer vaten meel van zodanige Ingezeetenen gekocht hebben, vrij staan al hetgeen zij meer dan neegen pat. per vat betaald hebben, terug te eijschen en in cas van wijgering hiervan aan het Gouvernement kennis [te) geeven.

Zullende verders tot voorkoming van alle abuijsen of malversatiën, alle vaten meel, dewelke na dato deezes alhier te lande zullende worden ingevoerd met den stempel van het Gouvernement worden gemerkt ten eijnde dezelve van de thans op het Eijland zijnde te kunnen onderscheijden,

Gelastende wijders den Ed. Gestr. Heer Mr. P. B. van STARCKENBORGH, Fiscaal prov. deeses Eijlands, om op de Contraventeurs deeser Publ. een wakend oog te houden en tegen zoodanigen te procedeeren, zo als in goede justitie zal vermeenen te behooren. (5)

Uit de meedeelingen van den fiscaal bleek evenwel, dat er meer meel op het eiland in voorraad was, dan er vroeger was aangegeven.

Om zich van den toestand in zijn geheelen omvang nog beter rekenschap te kunnen geven en zoo mogelijk de noodige schikkingen te treffen, gelaste de overheid bij monde van A. DE VEER den 2[de] Commissaris, den 15 Maart, dat ieder de hoeveelheid vaten meel, die men nog voorhanden had, binnen 2×24 uur nauwkeurig aan het fiscalaat zou komen opgeven. Die in gebreke bleef, of geen zuivere opgave verstrekte, zou onmiddelijk gestraft worden met confiscatie van al het meel en boete nog daarenboven van 1000 pes (6).

Reeds den 23 Maart moest men terugkomen op het besluit van 10 Maart en den hoogsten prijs van het meel in plaats van 7 op 12 zilv. pat. vaststellen. Deze prijs gold echter alleen het meel, waarvan opgave was verstrekt, niet dat later wellicht zou worden ingevoerd (7). Dien zelfden dag verscheen nog een andere publicatie, gelijkluidend aan die van 15 Maart, gericht tot de planters, om binnen 14 dagen de hoeveelheid mais in hun magazijnen aanwezig, op te geven onder bedreiging van dezelfde zware straffen (8)

De strenge maatregelen van het Bestuur om ter wille der arme bevolking, de mondbehoeften op lagen prijs te houden, waren zeker boven allen lof verheven. Doch de Commissarissen waren niet bij machte het euvel tegen te gaan.

Gedwongen, binnen verloop van 14 dagen de prijs van het meel van 7 op 12 patienjes te brengen, volvoerden zij wel is waar een plan, dat werkelijk aan het opdrijven der prijzen paal en perk kon stellen en kochten zelf de geheele lading meel op door een Spaansche golet van St. Thomas aangebracht. Maar zij vermochten niet van den kapitein een lageren prijs dan 14 patienjes per vat te bedingen. [9)

Doch al deze wetten en maatregelen der Regeering baatten niets; al hare pogingen waren niet in staat de verkoopprijzen op den vastgestelden voet te handhaven, omdat zij voor haar garnizoen reeds een grooten voorraad levensmiddelen voortdurend noodig had, en te weinig ter harer beschikking om als alleenverkoopster voor de geheele bevolking te kunnen optreden.

Toen dan ook den 17[den] April een deel der lading van de prijsgemaakte brigantijn *Josef* van *Baltimore* onder den hamer kwam, vonden 32 vaten meel voor 25 pes. per stuk gretige koopers. Wel daalde die buitensporige prijs, toen de eerste schrik geweken was, doch het geheele jaar door bracht het meel, dat op publieke verkooping kwam, geen enkele maal minder dan 16 pes. per vat op. [10] Rekent men hier nog de ruime winsten bij door de kooplieden bij den verkoop in het klein gemaakt, dan is het licht begrijpelijk, dat alleen de welgestelde burgers zich de weeldeuitgaven van een reaal (± 30 cents) voor *een* pond meel konden veroorlooven.

Een weemoedigen indruk maakt ook de korte aanteekening van BARTHOLOMEUS SENOR, in zijn reeds meermalen aangehaald *Memorial*, p. 15:

„*Gedurende de blocatie van 't Land tot 't jaar 1865 begin van de maand Januarij is er een grooten duren. tijd en hongersnood op 't Land* (*geweest*), (*zoo*) *dat er geen brood op 't Land geweest* (*is*), *en dat alle Inwoonders zich hebben moeten onderhouden met mais à 9 stuivers de kan.*

Met dat alles kon men daarenboven elken dag een nieuwen aanval van den vijand verwachten. Om dus op alle gebeurlijkheden eenigszins voorbereid te zijn, besloten DE VEER en BERGH den 1sten Juni, op voorstel van het Raadslid STEELING, zoo spoedig mogelijk een vaartuig naar *St. Thomas* of elders te zenden om meel en provisie voor het Gouvernement op te koopen. (11)

P. A. EUWENS.

(*Wordt vervolgd*)

(5) *Public.* 1804, No. 8.

[6] *Public.* 1804, No. 12. *Notulen*, 1804 15 Maart.

[7] *Public.* 1804, No. 14. *Notulen*, 1804. 22 Maart

(8) *Public.* 1804, No, 15.

(9) *Notulen*, 1804, 23 en 27 Maart.

[10] *Venduboek*, 1804.

(11) *Notulen* 1804, 1 Juni.

vertrekken. Bij zijn komst werd hij reeds opgewacht door eenige dames, waaronder Mejuffrouw E. LEYBA. die ZHEG. een keurigen bouquet aanbood, door den heer Gouverneur, den Apostolischen Vicaris en vele burgers van den eersten stand onzer maatschappij. Toen allen in het salon vereenigd waren, bood Mr. BARGE hun een glas champagne aan, bedankte nogmaals voor al de bewijzen van vriendschap en sprak een „Tot Weerziens" uit. Nu defileerden allen langs den Oud-Gouverneur om afscheid te nemen, waarna *Philadelphia* langzaam wegstoomde, terwijl op het bastion de commissieleden een laatst vaarwel toewuifden, en de militaire muziek na het opgewekt „Vlaggelied" het aandoenlijke afscheidslied uit „Der Trompeter van Säckingen" speelde.

Arts-examen.

De heer MICHAEL A. CORREA heeft met goed gevolg het Staats-examen aan de Universiteit te Leiden afgelegd voor arts.

Leger.

De majoor M. VERKOUTEREN, van het 5e reg. inf. te Amersfoort, zal wegens ziekte op non-act. worden gesteld.

Van Kol.

In dank ontvingen wij van den schrijver L. C. VAN PANHUYS een overdruk uit het Tijdschrift van het Kon. Nederl. Aardrijksk. Genootschap behelzende een kritiek op het werk van H. van Kol: „Naar de Antillen en Venezuela." Zeer juist verklaart de kritiker, dat het werk van VAN KOL „meer een lijvig vlugschrift" is. „Voor zijn groote werkkracht verdient de schrijver oprechte hulde. Maar hoezeer dringt zich dan het besef naar voren dat, waar met wat minder overhaasting zooveel beters kon worden bereikt, de korte duur van de reis, de vluchtigheid van de indrukken en de gesprekken van toevallig ontmoette personen, de waarde van het te boek gestelde menigmaal gering doen zijn...... waren (zijn) bezoeken lang genoeg om een oordeel te kunnen vormen?" Zeker jammer is het voor den heer VAN KOL, die ook zeer veel goeds zegt, wat hier dankbaar wordt erkend, dat men in zijn boek niet altijd kan onderscheiden „waar het compendium (der beste bronnen) en de degelijke waarnemingen ophouden en de schrijver bouwt op hetgeen" the man in the street hem medeelde."

Een ieder hier heeft zich o. a. er over verwonderd, dat Van Kol slechts terloops spreekt over de vergadering door een groot getal burgers van Curaçao met hem op de Societeit „De Gezelligheid" gehouden. Het scheen ons, dat schrijver juiste contrôle vreest.

Een oud-bewoner der Antillen wees in *De Tijd* van 16 en 17 Januari reeds op een menigte onjuistheden, en wij zouden er nog eens zooveel bij kunnen schrijven.

De voornaamste oorzaak dezer feilen ligt echter in het goed vertrouwen van den heer VAN KOL in toevallig ontmoette personen, en in „the man in the street," die niet gesproken hebben, ten aanhoore van allen, bereid om het medegedeelde te bewijzen.

En dit is zeer jammer, want nu wordt het vele goede door den stroom van fouten weggespoeld.

Een kort protest willen wij nog hieraan toevoegen naar aanleiding eener lezing van den heer VAN KOL voor *Oost en West* over zijn reis naar de Antillen en Venezuela.

Volgens het verslag van *Het Vaderland* heeft spreker, breedvoerig stilgestaan bij het klimaat van West-Indië, dat hier en daar zeer ongezond is voor de bewoners en akelige ziekten met zich sleept.

In dit verband wees de heer VAN KOL op het lot van de ongelukkige lepra-lijders, voor wie niet genoeg kan gedaan worden, maar voor wie in onze koloniën beter gezorgd wordt dan in de Fransche en de Engelsche.

Omdat het verslag, in de verschillende bladen er niets van zegt, schijnt de heer VAN KOL volstrekt niet over het *zeer gezonde klimaat* minstens der benedenwindsche eilanden Curaçao, Aruba en Bonaire gesproken te hebben. En dit had spreker toch moeten doen, zoo hij werkelijk een dienst had willen bewijzen aan onze kolonie en den juisten toestand beter bekend had willen maken. Melaatschen zijn er op *onze* eilanden al heel weinig. In het gesticht op Curaçao 13, in dat op St. Eustatius misschien twee, drie meer.

Besmettelijke ziekten komen zeer zelden voor, ook de gele koorts is hier hooge uitzondering en dan nog meestal als gevolg van onvoorzichtigheid of besmetting van elders. Dat er verleden jaar zooveel zieken waren onder de arme bevolking, kwam alleen uit armoede, uit gebrek aan plantaardig voedsel. Wij vragen wel dikwijls om doktoren, maar......... om de ziekten te voorkomen.

Blokkade.

De Gouverneur heeft bericht ontvangen van den nederlandschen Consul op Sto. Domingo, dat de haven van Monte-Cristy gesloten is en een blokkade begonnen.

Officieele Berichten.

Volgens van Z. E. den Heer Minister van Koloniën ontvangen bericht, is aan den Heer C. C. J. VAN ROMONDT, Gouvernements-Secretaris alhier, thans met verlof in Nederland, na een door hem ondergaan geneeskundig onderzoek, tot verder herstel van gezondheid, eene laatste verlofsverlenging voor den tijd van zes maanden verleend.

***

Bij Gouvernements-beschikking:

1°. is aan den Heer CELESTIN CADIÈRES, Districtmeester van het 4de district op Bonaire, met ingang van den 24n. April 1904, wegens familieaangelegenheden, eene verlofsverlenging voor den tijd van eene maand verleend.

2°. zijn met ingang van den 1n. Mei e. k., benoemd:

a. tot hoofdcommies ten postkantore, de Heer A. C. DE VEER, 1ste commies, en tot 1e. commies de Heeren H. STATIUS MULLER, 2de commies ter Administratie van financiën, en H. J. T. BOOMGAART, 2de commies ter Gouvernements-Secretarie;

b. tot aspirant-klerk, de Heeren C. VAN DEN BERGE en J. G. STATIUS MULLER, geëmploijeerden, respectievelijk ter Griffie van het Hof van Justitie en ter Gouvernements-Secretarie alhier.

Posterij.

De met den Nederlandschen paketschoener *Gouverneur van den Brandhof* naar St. Martin N. G., St. Eustatius en Saba te verzenden brievenmalen, worden Zaterdag, den 30e. dezer om 5 p. m. gesloten.

***

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Arestina Frai, Consul de la Republica Oriental del Uruguay, Emiliano Penha, Regia Legazione, W. Biemans, Botica La Fé, C. J. J. van Hall, Elias H. Cheney, Prospero Baiz & Co., Isaac Baiz é Hijos, Enriqueta Sleiger (aangeteekend), Meri Adam, Jacok Ordor, Zusi Palmo, Abrijela Scorea, Klemetina Zuliana, Hermogenes de Wind, Tomas Panneflek, Luciano Pataka en een postwissel geadresseerd aan Meri Adam.

Koloniale Raad

Woensdagavond 4 Mei a. s. zal er publieke vergadering zijn.

Het eindverslag der rapporteurs over de begrooting is reeds verschenen en zegt, dat door de gewisselde stukken de openbare beraadslaging voldoende is voorbereid.

Ingekomen is nog een ontwerp-verordening, houdende *ontneming van rechtsmacht in burgerlijke zaken aan de Raden van Justitie op de eilanden St. Martin en St. Eustatius.*

Van harte verheugen wij ons, dat eindelijk eens een wijziging gebracht zal worden in de rechtspraak op de eilanden.

Tot nog toe berustte deze geheel in de handen van leeken en, hoe ongewenscht dit is in een kleine maatschappij, vooral wanneer het civiele zaken geldt, begrijpt wel een ieder.

Een rondgaand-alleen-rechtsprekend rechter scheen tot dusverre de eenige oplossing, maar omdat het personenverkeer tusschen de drie Bovenwindsche eilanden nog verre van geregeld is, zoodat de rechter moeilijk op bepaalde tijden op bepaalde plaatsen tegenwoordig zou kunnen zijn, tenzij met zeer veel tijdverlies, gepaard aan verhoogde reis- en verblijfkosten, moest hiervan worden afgezien.

Daar is nu een andere oplossing gevonden.

1°. In burgerlijke zaken wordt de rechtsmacht overgebracht naar het Hof van Justitie op Curaçao.

2°. Sommige bevoegdheden, thans aan de Raden en het Hof van Justitie gegeven, ook medegedeeld aan de kantongerechten.

3°. Het aantal rechters ter openbare terechtzitting in *straf*zaken van vier, gebracht op drie.

De correspondentie was vroeger veel minder geregeld dan thans en derhalve het groote bezwaar tegen den afstand tusschen de eilanden en den zetel van het Hof veel verminderd. De Gouverneur meent zelfs in zijn *Memorie van Toelichting* met „gerustheid te mogen zeggen, dat deze afstand, geen beletsel meer behoeft te zijn om het procedeeren voor het Hof voor de bewoners der Bovenwindsche eilanden ondoenlijk of ook maar minder wenschelijk te maken."

In een tweede ontwerp, *houdende wijziging van het Reglement op de inrichting en samenstelling der rechterlijke macht* wordt voornamelijk gehandeld over het terugbrengen van het getal rechters ter openbare terechtzitting van vier op drie ook in civiele zaken.

Door deze wijziging wordt bespaaring van de toelage ad f1000,— aan het ongegradueerd lid van het Hof, en de uitgave ad f2000,— voor een lid van den Raad van Justitie op St. Martin mogelijk.

Uitstekend, dan kunnen deze f3000 zeer goed besteed worden om de traktementen der rechterlijke ambtenaren het bij Hof wat te verhoogen. Reeds zeer dikwijls is dit aangevraagd. Nu het Hof meer arbeid wordt opgedragen en de verhooging geen vermeerdering van uitgaven voor de rechterlijke Macht met zich medebrengt, zal de Minister zulk een voorstel zeker goedkeuren.

Een enkele opmerking nog omtrent de taal.

Verleden jaar hebben ook wij er op gewezen, hoe abnormaal het is, dat officiëele stukken van een hollandsch gouvernement in het engelsch gesteld werden en de hollandsche onderdanen op de bovenwindsche eilanden verplicht tot hooge translatiekosten, zoo zij in appèl kwamen bij het Hof op Curaçao. Dat hierin verandering gebracht zal worden, vinden wij alleszins billijk, wel echter voelen wij eenig bezwaar, wanneer deze wijziging ook voorgeschreven zou worden bij de mondelinge rechtspraak zelve en het getuigenverhoor. Wat in theorie uitzondering moest zijn, bleek in de praktijk regel te wezen. Waarom nu onpraktisch weder vastgehouden aan de theorie?

Wanneer de rechters de nederlandsche taal voldoende machtig zijn, wat toch waarlijk niet te veel geëischt is, zal het zooveel moeite niet kosten de rechtspraak *zoo noodig* in het engelsch te houden, maar de stukken altijd in het hollandsch op te stellen.

Nog een ander ontwerp sluit hierbij aan, waarbij enkele bevoegdheden van het Hof van Justitie en de Raden van Justitie ook aan de kantonrechters gegeven wordtn.

De Landraden.

Nog een ander ontwerp is er ingediend bij den Kol. Raad. Om het bijzonder belang voor de eilanden willen wij dit afzonderlijk bespreken, opdat er meer de aandacht op valle.

O. V. tot wijziging etc. regelende de vereischten om stemgerechtigd of om tot landraad benoembaar te zijn en al wat verder de verkiezing der landraden betreft op de eilanden tot deze kolonie behoorende.

Art. 1.

Art. 9 etc. wordt gelezen als volgt:

„Veertien dagen vóór den dag der verkiezing roept de gezaghebber bij afkondiging en aanplakking, waarbij bekend worden gemaakt dag en plaats der verkiezing, de kiesbevoegden op om binnen dien tijd hunne stembiljetten ten zijnen bureele te komen ontvagen en is hun, desverlangend wordende, in de behoorlijke invulling behulpzaam."

Art. 2. De artikelen 12 en 13 derzelfde verordening vervallen etc.

De dag der verkiezing blijft alzoo onveranderbaar, vastgesteld op den derden Dinsdag in Juli.

Vroeger moesten er 4½ maand verloopen tusschen den laatsten dag, bestemd tot het uitreiken der stembiljetten, en den dag der verkiezing, thans kunnen er hoogstens slechts veertien dag tusschen beiden liggen, zoodat het te hopen is, dat door deze wijziging veel meer kiezers van hun kiesrecht gebruik zullen maken.

„La Cruz"

Onze geachte Collega *La Cruz* gaat Woensdag a. s. zijn vijfden jaargang in.

Wij durven het vrij uitspreken, dat wij ons ten zeerste verheugen over de buitengewoon snelle ontwikkeling dezer courant en van ganscher harte wenschen, dat het aantal abonnenten spoedig nog verdubbele. Dit kan onze bevolking slechts ten goede komen. Hoe meer lectuur, wij bedoelen degelijke, goede lectuur, des te heilzamer voor het volk. En *La Cruz* is gewild, zij wordt druk gelezen, juist om haar degelijkheid, zoo berekend voor de behoeften des volks. Altijd wat wetenswaardigs, wat belangrijks, durven wij zeggen, in hoofdartikel en feuilleton, en de nieuwsberichten altijd nieuw en volledig.

Ad multos annos dan, Collega, groei en bloei en pluk vruchten in overvloed.

Muziekuitvoeringen.

Woensdag a. s. om 7½ uur zal het muziekkorps aan de Overzijde op het Molenplein spelen.

Regenval.

van 1 — 8 Apr.	73	mM.
van 9 — 15 „	0	mM.
van 16 — 22 „	1	mM.
van 23 — 40 „	5	mM.
Totaal	79	mM.

Hooge Gast.

Kort na zijn aankomst op jl. Vrijdag bracht Generaal RAFAEL REYES een bezoek aan den Heer Gouverneur der kolonie, die aan den aanstaanden President van Columbia in den namiddag het tegenbezoek bracht ten huize van Mevr. de Weduwe JESURUN PENSO, waar zich de Heer REYES dien namiddag op uitnoodiging van den Vice-Consul van Columbia alhier, de Heer H. M. PENSO, bevond.

(*De Cur. Cour.*)

Aangeteekende Stukken.

Een echte tegenvaller voor vele kooplieden en particulieren, die Maandagmorgen reeds van half acht hadden gewacht op het postkantoor met hun aangeteekende stukken voor de mail van de *Zulia*. Om 9 uren zou de post gesloten worden, slechts tot één uur voor het sluiten der mail worden aangeteekende stukken aangenomen, zoodat allen zich gehaast hadden voor acht uren ten kantore te wezen. Maar de ambtenaren kwamen eerst ten 8 uren, zoodat al het wachten en uitrekenen van 't publiek te vergeefs was en geen enkel stuk voor deze mail ten minste kon worden aangenomen.

Zou het nu niet mogelijk wezen in het vervolg bij een *dergelijk geval*, dat de ambtenaren een half uur vroeger op het postkantoor kwamen, of dat de mail iets later werd gesloten. De *Zulia* vertrok eerst om elf uren.

Zeker, tegen de wet is er niet gehandeld, de postdirecteur was in zijn recht de stukken te weigeren, hoe hard deze handeling ook scheen aan de getroffen personen. Maar misschien vindt de Postdirecteur, wiens bereidvaardigheid bekend is, wel een middel om de ambtenaren niet al te zeer te bezwaren en het publiek ook in dergelijke gevallen te wille te zijn.

Sedlend.

Zooeven ontvingen wij het bericht, dat Pastoor FRIE de Sakramenten der stervenden heeft ontvangen.

Buitenland.

DE OORLOG.

De voorbereidselen tot den grooten slag naderen het einde. Spoedig moet een beslissing vallen.

Eerst heette het, dat Rusland zeer gaarne zag, dat de Japanneezen over de Jaloe trokken, omdat zij dan later bij eventueelen aanval van Rusland ook moeilijker zouden kunnen terugtrekken; maar de feiten spreken deze opvatting tegen. De laatste telegrammen meldden ons een hevig gevecht aan de Jaloe om de Japanneezen den overtocht te beletten, toch is dit aan een der divisies gelukt.

Japan haast zich tot den strijd vooreerst om de hooge oorlogskosten, maar ten tweede ook, omdat in Juli en Augustus de rivieren sterk zwellen en iedere operatie beletten zullen. Ook begint Rusland thans offensief op te treden.

Jammer, dat er oneenigheid is onder de hoofdofficieren, dit moet hun positie ten zeerste verzwakken.

Nog een groote schadepost voor Japan.

Twee torpedo's van de divisie van Vladivostok hebben in den nacht van 26 April een japansch transportschip *Kinsheu Maru* in den grond geboord, 17 officieren, 20 soldaten, 85 militaire begeleiders en 65 man van de bemanning werden gevangen genomen.

De overige 200 verkozen den dood in de golven.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der "Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1904.	Zulia	Philad.	Marcb.	Caracas	Zulia	Philad.
Vertrekt van NEW-YORK	April 9	Apr. 16	Apr. 28	Apr. 30	Mei 7	Mei 14
Komt aan te SAN JUAN		21		Mei 5		19
Vertrekt van „		22		6		20
Doet CURAÇAO aan		24		8		22
Komt aan te LA GUAIRA	16	25	30	9	14	23
Vertrekt van „	18	27	Mei 2	11	16	25
Komt aan te PTO. CABELLO		28		12		26
Vertrekt van „		29		13		27
Komt aan te CURAÇAO	19	30	3	14	17	28
Vertrekt van „	25	Mei 1	9	15	23	29
Doet LA GUAIRA aan		2		16		30
„ SAN JUAN „		4		18		1
Komt aan te NEW-YORK	Mei 2	9	16	23	30	6

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Zulia	Merida	Marac.	Merida	Zulia	Merida
Vertrekt van CURAÇAO	Apr. 19	Apr. 25	Mei 3	Mei 9	Mei 17	Mei 23
Komt aan te MARACAIBO	20	25	4	10	18	24
Vertrekt van „	23	26	7	13	21	27
Komt aan te CURAÇAO	24	28	8	14	22	28

Drukker:
ALFREDO F. SINTIAGO.